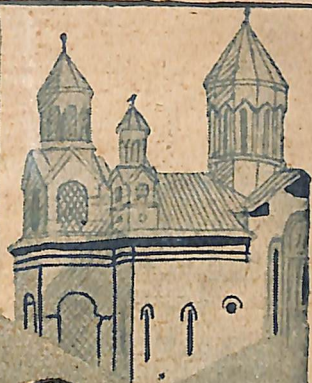

ՄԱՆԿԱԿԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Օ. Դ. ԱԴՋԵՄՈՎ
ՎԱՐՈՒՄ

ԱԲ

ՄԱՆԿԱԿԱՆ
ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԵՒ
ՔՈՅՐՆ ՈՒ ՆՂԲԱՅՐԸ
(ՀԷՐԵՆԱԹ)

ԹԻԻ 24

ՊՈՒՔՐԷՇ

1936

ԼԵՅ

10

„MASIS“
SOCIETATE ANONIMA DE EDITURA
CAPITAL SOCIAL LEI 500.000
SEDIUL — BUCUREȘTI — B-dul MARIA No. 8 Etaj II

ԾՆՈՂՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ.

«ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ»-ը լրացուց իր Ա. վեցամսեան, յոյս տեսած են 12 հասոր գրքեր 24 պատմութեան, 400 էջերու մէջ, ընտիր բուրժուական վրայ եւ պատմութեան: Գիտնական աշխատանքներու համար, ամէն ընտանիքի մասշտաբի դարձնելու ցանկութեամբ:

Կը խնդրուի փակել առաջին վեցամսեայի հաշիւները, զրկելով փոխառէրը:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԵՐԿՐՈՐԴ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԿՐՈՒԹԻՒՆԸ: Պայմաններ՝

Ռուսացիոյ համար Լէյ 110.—

Պուլկարիոյ համար Լէվա 80.—

Ֆրանսայի համար Ֆր. Ֆր. 15.—

Գործակալներու համար մասնաւոր գեղջ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԱԶԴ

«Մասիս» մանկական գրադարանի այս թիւով կը վերջանայ տարին: Կը խնդրենք բոլոր այն բաժանորդներէն և գործակալներէն որոնք առկա չեն հաշիւներ ունին, անյապաղ կարգադրեն դանոնք: Բոլոր անոնք որոնք մինչև Բ. տարւոն Ա. թիւը փակած չպիտի ըլլան իրենց հաշիւները, պիտի դադրեցնենք առաքումը:

ՏՆՕՐԷՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

891.990
 15-26
 «ՄԱՍԻՍ» Ռ-ՀԱՅ ՀՐԱՏ. ԱՆԱՆ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
 ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ ԹԻԻ 24

**ՄԱՆԿԱԿԱՆ
 ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ**

Ա.Թ. ԽՆԿՈՅԵԱՆ

ՔՈՅՐՆ ՈՒ ԵՂԲԱՅՐԸ

Տպարան «Աստորիա» Ե. Սարգսեանի
 Բիբոս Լուսին 14
 1936
 « a i f r e c »

03 SEP 2010
 30 MAY 2017

24.06.2013

11047

Վ Ա Ր Օ Տ

Հայրենի՛ տնակ , քեզի՛ եմ կարօտ ,
հինցած պատերուդ , ծխանիդ մուրօտ-
երնէ՛կ կրնայի ըլլալ քու քովիկ ,
հայրենի՛ տնակ , իմ անուշ բունիկ :

Հինցած պատերուդ , ծխանիդ մուրօտ ,
կաթնահամ ջուրիդ , պարտէզիդ հոտոտ
կարօտով մնամ դեռ ո՞րչափ գարուն ,
ու ո՞րչափ դեռ ես պիտի լամ արիւն :

Երնէ՛կ կրնայի ըլլալ քու քովիկ ,
տեսնել մեր երկինք , շնչել մեր հովիկ ,
հայրենի՛ տնակ , իմ անուշ երգիք ,
կանչէ՛ , հաւաքէ քու բոլոր որդիք :

Հայրենի՛ տնակ , քեզի՛ եմ կարօտ ,
հինցած պատերուդ , ծխանիդ մուրօտ ,
երնէ՛կ կրնայի ըլլալ քու քովիկ ,
հայրենի տնակ , իմ անուշ բունիկ :

(1590 - 2010)
3370 - 2010

ՄԵՆՔ ԶԻՆՈՒՈՐ ԵՆՔ

Մենք զինուոր ենք, սրտոտ ու քաջ
մենք պատրաստ ենք վարժուելու
տէ՛հ, եկէ՛ք, եկէ՛ք միասին
մէկ ձախ, մէկ աջ
դէպի առաջ:

Կուրծքերնիս դուրս, դունչերնիս ցից
ի՞նչն է պակաս զինուորից
տէ՛հ, եկէ՛ք, եկէ՛ք միասին
մէկ ձախ, մէկ աջ
դէպի առաջ:

Փողը փըչենք, թըմբուկ զարնենք
տրա տա՛ տա՛, տա՛ տա՛ բո՛ւմ, բո՛ւմ,
տէ՛հ, եկէ՛ք, եկէ՛ք միասին
մէկ ձախ, մէկ աջ
դէպի առաջ:

ՊԶՏԻՆ ՏՂՈՒ ՀԻԱՒԵՐ

Ծիտի՛կ, ծիտի՛կ,
ինծի մըտիկ,
կալ կը կամենք
մէյ մը տես,
եկուր քեզ տամ
բուռ մը հատիկ
ձիւրան պաշար
ըրէ քեզ:

Պաշար ըրէ՛,
տուն ու տեղ դի՛ր,
ձմեռն ապրէ
ապահով.
չես ունենար
պէտքը կուտի
ու չես ըզգար

ի՞նչ է սով:

Տես սա բոյնն ալ
ե՛ս եմ՝ շիներ,
ա՛ն ալ կու տամ
քեզ նուէր,
հապա՛, ծիտի՛կ,
ինծի մըտիկ,
ինչ տաք կ'ըլլաս
այս ձմեռ...:

Ծիտը ըսես,
լսեց, լսեց,
թիւր բախեց
ու թըռ՛ռ՛ռ...:

Յ. ԱՂԱԲԱԲ

ԳԱՐՈՒՆ

Քըչքը՛չ, քըչքը՛չ, առուն զընգան
կը վազվըղէ դաշտերուն մէջ:
Ծառ ու դաշտեր կանա՛չ հագան.
Ծիծեռնակներ նորէ՛ն մեր մէջ...

Շընգ-շը՛նգ, շընգ-շը՛նգ, հովը այնպէս,
կը փայփայէ ծաղի՛կ, կանա՛չ.
Աղաւնիներ, ինձ ալ ձեզ պէս
թիւե՛ր տուէք լուսաճաճանչ...

Ուրախութիւն, արևի շող...

Ի՞նչ աղէկ է թե ունենայ .
Ըլլալ թռչուն ազատ ճախրող ,
Թըռիլ , թըռիլ ու վերանալ . . .

Ս . ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ

Մ Ե Ղ Ո Ր

Մեղու մըն եմ ժրաջան ,
Կը թռչիմ ամէն վայրկեան .
Երբ գարունը կը հասնի
Ինձ համար օր կը բացուի :

Աղուոր զուարթ արեգակ
Երբ կը ծաթէ համարձակ ,
Դաշտ կը խնդայ , ծառ ծաղիկ
Բացուին դեղին , կապուտիկ :

Հոն կը թռչիմ ես իսկոյն ,
Դէպ ծաղիկներ գոյնդգոյն ,
Կը ժողուեմ շատ հիւթ քաղցրիկ
Ու կը շինեմ մեղր քաղցրիկ :

Ամէնքը զիս կը ճանչնան ,
Կ'ուտեն մեղրըս պատուական ,
Հար ըլլալս ալ լաւ գիտեն
Երբ ինձ մօտ գան՝ կը խայթեմ :

Այսպէս զը՝ զը՝ երգելով ,
Ծառ ու ծաղիկ կոխելով ,
Կը բըզզամ ես շարունակ ,
Ու կը դառնամ իմ փեթակ :

Տիկին Բ . ՄԱՍԻԿԵԱՆ

ԹԻԹԵՈՆԻԿՆ ՈՒ ԾԱՂԻԿԸ

— Երանի՛ թէ , ծաղիկ քոյրիկ ,
Դուն ալ ինձ պէս զոյգ մը թևեր
Ունենայիր , զոյգ մը աչքեր .
Կը թռչաէինք մենք օրն ի բուն ,
Ջինջ , կապուտակ երկինքներուն
Մէջ միասին ,— զոյգ թիթեռնիկ :

= Թիթեռնիկներ շատ կան՝ ազատ
Թըռիչքներուդ մէջ քեզ ընկեր :
Ճակատագիրս այս է եղեր՝
Սնաչք , անթև , ըլլալ ծաղիկ :
Զունիմ գանգատ , սիրո՛ւն քոյրիկ . . .

ՄԱՐԻԱՄ ՔԻԻՐՔՃԵԱՆ

ՄԵՂՈՒ

Բըզա՛ն , բըզա՛ն , բըզբըզա՛ն ,
Պզտի՛կ մեղու տըղտըզա՛ն .
Դաշտ ու հովիտ կը շրջիս ,
Բարձրիկ սարեր դուն կ'անցնիս .
Ծաղկէ ծաղիկ կը ցատկես ,
Անոնց հիւթը կը ծըծես .
Մերկ ոտքերով դաշտ կ'երթաս ,
Փոշի հագած՝ ետ կու գաս :

Ա.Թ . ԽՆԿՈՅԵԱՆ

Կ Ա Ր Մ Ի Ր Վ Ա Ր Դ Ի Կ

Կարմիր վարդիկ,
Սիրուն վարդիկ.
Հոտըդ աղուոր
Բուրե՛ այսօր:
Կանա՛չ ոստիկ,
Կարմիր վարդիկ:

Այ իմ վարդիկ,
Տեսքդ քաղցրիկ.
Անունդ աղուոր,
Դուն փառաւոր.
Ծաղիկ դասին
Ձե՞ս թագուհին:

Այ իմ վարդիկ,
Անմեղ վարդիկ,
Թո՛ղ այդ բոյրէդ
Առնէ՛ մէկ շիթ
Այս մէկ մանկիկ
Քեզ մտերմիկ:

Սիրուն ծաղիկ լուսաթափանց.
գիտե՞ս որքան կը սիրեմ քեզ.
սակայն, աւա՛ղ, հապիւ ծաղկած՝
կ'անհետանայ փառքըդ կարծես:

Ամէն անգամ որ բախտն անպուժ
վճիւր տայ քեզի մահուան,
իբրեւ յուշքը շնորքներուդ,
հոս կը ձգես բո՛լ մը միայն:

Այնպէս որ երբ գիտուններէն
մէկը երկրէս մեկնի լրոին,
կ'արտաբուրէ իր ետեւէն
աղուոր բոյրը իր համբաւին:

Թրգմ. Մ. Պ.

ԱԼՊԷՐ ՄՈՆԹԷՄՈՆ

ԽՈՍՏՈՒՄ ՄԱՅՐԻԿԻՍ

Հոգ մի՛ ըներ, իմ մայրի՛կ ջան,
Պիտի ըլլամ ա՛լ ժրաջան,
Որ դուն ժըպտիս, ուրախանաս
Ու ինձմով մի՛շտ հըպարտ ըզգաս:

Մինչև հիմա ես ծոյլ եղայ,
Խաղերովքս շա՛տ տարուեցայ:
Խո՛սքըս վկայ, այսուհետև
Պիտի սորվիմ ես յարատև:

Սիրով կ'ուզեմ դըպրոց երթալ,
Մեծ եռանդով գրել, կարդալ.
Քարծր նիշեր տուն բերել մի՛շտ,
Որ չունենաս ինձ համար վի՛շտ:

Քեզի վերջին խոստում մըն ալ,
Որուն կըրնաս վրստահ ըլլալ,
Իմ լեզուս շա՛տ պիտի սիրեմ,
Հայերէն մի՛շտ կարդամ, գրեմ:

ԱՐՓԻՆԷ

ՄԵՐ ՔԱԶԸ...

Կ'ուզեմ քա՛ջ ըլլալ, արի՛ ու անվա՛խ,
Քալել տիրաբար՝ մէջէն անտառին .
Երգըս միշտ հընչէ՝ շուրթերէս առկախ,
Երբ հանգչիմ զըւարթ՝ մէջքըս կանաչին :

Մեծ փայտ մը ուսիս՝ քալեմ համարձակ ,
Եւ «հէ՛յ, հէ՛յ» կանչեմ լիաթոք ձայնով .
Քովըս հաւաքուին գայլ ու նապաստակ ,
Ես անոնց վրայ լռեմ արծառնքով :

Մի՛շտ այսպէս հպարտ՝ գիւղ վերադառնամ ,
Խաղընկերներուս նախանձը շարժեմ .
Ժիր գայլ մը հեծնեմ, քաջաբար սուրամ,
Նապաստակները լեռները քըշեմ :

* * *

Բայց . . Խնչ կը լսեմ, շըշուկ կայ այնտեղ .
Ո՞վ կը մօտենայ թուփերու մէջէն .
Մա՛րդ է թէ գազան, հըղօր ու ահեղ .—
Կորա՛յ, ի՞նչ ընեմ . . : Փախչիմ այստեղէն :

Կը շարժի, աւա՛ղ, սիրտըս վեր ու վար ,
Ծունկերս թոյլ են, մարմինս յոգնած .—
Իսկ հո՛ն, թուփին տակ, մէկ փոքրիկ ճագար
Վըրաս կը խնդայ՝ ականջը սրբած . . . :

Ս . ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ

ՄԵՐ ԿԱՏՈՒՆ

Շա՛տ աղուորիկ, գիրո՛ւկ, բըրդո՛տ,
Կատու մ'ունինք չարածիճի .
Անոր քիթը կ'առնէ լաւ հոտ,
Քա՛ջ որսորդ է՝ մուկ ու ճանճի . . .

«Միաո՛ւ, միաո՛ւ», ան մօտ կու գայ ,
Պոչը ցըցած, մըմըռալէ՛ն .
Մուկը անկէ շա՛տ կը սոսկայ ,
Ու կը փախի ահ ու դողէն . . .

Այսպէս ահա՛, կատուն ու ես ,
Ընկերներ ենք ու միշտ սիրով .
Նայէ՛, փիսօ՛, զիս՝ չըճանկե՛ս,
Թէ չէ՛ չե՛մ տար հացէս միտով . . .

Ս . ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ

ՊԶՏԻԿ ՄՈՒԿ

Մո՛ւկ, մո՛ւկ, պզտի՛կ մուկ ,
Ագիգ երկար, բարակուկ ,
Բինչըդ շիշ ու կըլորա՛կ ,
Աչքըդ մա՛նրը, բոլորա՛կ :

Մո՛ւկ, մո՛ւկ, պզտի՛կ մուկ ,
Գիշեր, ցորեկ, մի՛շտ գաղտուկ
Մըտնես, ելիս, ծա՛կ ու ծուկ ,
Քիթըդ կոխես ա՛մէն տեղ ,

Ուտես ի՞նչ որ կայ համեղ:

Սակայն երբոր մեր կատուն
Կու գայ տուն,
Պզտիկ մուկ,
Ինչպէ՛ս փախիս կամացուկ,
Որ չըլլայ թէ կատուիս
Սուր ճանկերէն բռնուիս:

Մ. ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆ

Ձ Ի Ս

Ի՞նչ աղուոր է, տեսէ՛ք իմ ձիս,
Երբոր հեծնեմ կը տանի զիս
արագ արագ, հեռու ա՛յնքան
որ կարծես թէ կը թռչի ան:

Խոշոր է ան, բարձրահասակ,
ատոր համար փոքրիկ տղաք,
վրան նստիլ կը փափաքին
իմ այս աղուոր կայտառ ձիին:

Ես ամէն օր կ'ելլեմ վրան,
ուրախ գուարթ ու բարձրաձայն
տի՛ւ, տի՛ւ, կ'ընեմ, ու շարունակ
խարազանըս շարժեմ արագ:

Ձ. ՁԱՔԱՐԵԱՆ

Գ Ո Ր Տ Ը

Կըռկը՛ւ, կըռկըռ, կըռկըռա՛ն,
Մեղի ծանօթ գորտն է ան:
Թէ՛ կանաչ է և թէ սև,
Թէ՛ խելօք է և թէ խև:
Թէ՛ ցամաքն է, թէ՛ ջուրն է,
Թէ՛ քաղաքն է, թէ՛ գիւղն է:

Երբ կը տեսնես,
Վըստահ ալ չես,—
Կանգնա՞ծ է, թէ՞ նստած է.
Կարծես խոր կը մտածէ:

Ունի ոտքեր,
Բայց չի՛ քալեր:
Թևեր չունի, կը թռչի՛,
Մօռէն անցնիս, կը խրաչի՛:
Հաւատա՛ որ ասանկ է.
Գորտ ըսածըդ ցուցա՛նք է:

ՄԱՆՈՒԿՆ ՈՒ ԲԱԴԸ

—«Ի՛մ օրօրուն, անո՛ւշ բաղիկ,
Մատներ չունիս, ո՛չ ալ թաթիկ.
Ի՞նչպէս կըրնաս բռնել, կտորել,
Կըտրել, ժողուել, քեզ կերակրել»:
—«Ի՛մ սիրունիկ, անո՛ւշ մանկիկ,
Ձե՞ս տեսներ դուն իմ կտուցիկ.
Խոտ ու հասկեր կը կըտըրտեմ,
Վերջն ալ ժողուեմ, անո՛ւշ կ'ընեմ»:

«Կուա՛ք, կուա՛ք», — ձայն հանելով,
Արագ ու ժիր օրօրուելով,
Մըտաւ բազկիկն լիճ՝ որ լողայ,
Թէ՛ մաքրուի, թէ՛ զովանայ:

Իսկ մանուկը հեռուն կանգնած,
Շա՛տ զարմացած ու շրւարած,
Կը դիտէր և անհուն տենչով
Կ'ուզէր երթալ բաթիկին քով...:

Մ Ե Ս Ե Ղ Ա Յ

Դեռ անցեալ տարի ես փոքրիկ էի,
այդ դուք ալ գիտէք, ինձ ալ է յայտնի.
այժմ, որ գիտեմ գրել ու կարդալ,
ես մեծ տղայ եմ — իմացէ՛ք դուք ալ:

Առաջ մայրիկիս ծունկերուն վրայ
ես կը նստէի որպէս երախայ.
ես շատ փոքր էի՝ դեռ հինգ տարեկան,
իսկ այժմ մեծ եմ — ճիշդ վեց տարեկան:

Հիմա ամէն օր ես դպրոց կ'երթամ,
բոլոր դասերըս ալ շատ կը կարդամ.
այս պայուսակն ալ՝ ուսերէս կախուած
ձեզ կ'ըսէ որ մեծ տղայ եմ դարձած:

Ե Ր Ե Ք Ս Ա Պ, Ե Ր Ե Ք Զ Ա Պ
(Պոսիկ Հեհար)

1.

Ունէր-չունէր
կին մը ունէր
երեք սագ. —
սագ, սագ, սագ:

Ամէն մէկ սագ
ունէր-չունէր
մէկ-մէկ ձագ:
ձագ, ձագ, ձագ:
Ճերմակ էին
բոլոր երեք
սագերը, —
ճեփ-ճերմակ:

Դեղին էին
բոլոր երեք
ձագերը, —
գեփ-գեղին...

2.

Այդ սագերը՝
— չը՛ր-ճը՛շ, չը՛ր-ճը՛շ
Այդ սագերը՝
— չո՛ւր-ճո՛ւր, չո՛ւր
սագ ու սագիկ
երբ որ ըսին
— չը՛ր-ճը՛շ, չը՛ր-ճը՛շ,
իսկոյն երան
ու վազեցին

դէպի ջուր, գետի ջուր:

3.

Ջուր ու ալիք
արագ արագ՝
— Փը՛շշշ, Փը՛շշշ...
Սագ ու սագիկ,
ձագ ու սագ՝
— Փը՛սսս, Փը՛սսս...
Շուտ լող կու տան
շուտ սող կու տան
գլուխը վար
կը մտնեն ջուր.
Ջուրի մէջէն
ճճի կը գտնեն
կ'ուտեն, կ'ուտեն,
նորէն մտնեն
նորէն գտնեն...

4.

Մէյ մըն ալ յանկարծ,
այ քեզ փորձանք...
Ձագ մը ինկած
մէկ մեծ յորձանք՝
գնաց, գնաց
ու գնաց ցած...
Ջուրը տարաւ,
գնաց կորաւ.

5.

Երբ կշտացան

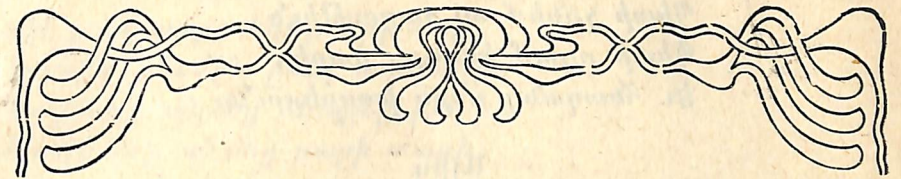
լողալէն ,
 երբ կշտացան
 սողալէն ,
 ձագ ու ձագուկ
 դուրս եկան ,
 ճամբայ ինկան ,
 որ երթան ...
 Սագը գտաւ
 իր ձագը ,
 ձագը գտաւ
 իր սագը ...
 Մնաց մէկ սագ
 առանց ձագ ...

6.

— Ղա՛ կ'ընէր
 խեղճ սագը ,
 — ղո՛ւ կ'ընէր

խեղճ սագը ,
 թե կը պարնէր
 կը թռէր
 վիզ կ'երկարէր
 կը փնտռէր ...
 Չկար ձագը
 իր դեղին
 չկար սագը
 դեփ-դեղին ...
 Զուրը արագ
 կը հոսէր .
 — Փը՛շշ , Փը՛շշ ...
 Սագը մինակ
 կ'արտասուէր
 — Փը՛սս , Փը՛սս ...

Յ. ԱՂԱԲԱԲ

ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԵՒ ԶՍՏԻԿԻ ՀԱՄԱՐ)

Կ Ա Ղ Ա Ն Դ Պ Ա Պ Ո Ւ Կ

ԳՈՐԾՈՂ Ա.ՆՁԵՐ՝

Կաղանդ Պապուկ, Արամ, Ալիս, Վահէ, Նուարդ:

— :: —

Կաղանդ Պապուկ

Ամէնդ կարծեմ զիս կը ճանչնաք .
 Կաղանդ Պապուկն եմ հինօրեայ .
 Մօտըս եկէք սիրուն տղաք ,
 Ձեզ նուէրներ տալու եկայ :

Բայց նուէրներս չի բաշխած ձեզ՝
 Կ'ուզեմ լսել խոստումներ նոր ,
 Թէ այս տարի արդեօք ի՞նչպէս
 Պիտի վարուիք դուք ամէն օր :

Արամ

Կաղանդ Պապուկ, ես այս տարի
Պիտի չընեմ ալ չարութիւն,
Պիտի ըլլամ խելօք, բարի,
Եւ հնազանդ մօրս խօսքերուն:

Ալիս

Կաղանդ-Պապուկ, ես ալ իմ մօր
Պիտի օգնեմ ամէն անգամ,
Հրամաններն ալ իմ բարի հօր
Կատարելու պիտի փութամ:

Վանէ

Կաղանդ-Պապուկ, ես դասերուս
Այս տարի շատ պիտի ջանամ,
Որ չի մընամ տըգէտ, անուս
Ուրիշներուն քով չամըչնամ:

Նուարդ

Իսկ ես՝ Կաղանդ-Պապուկ կ'ուխտեմ,
Միրտս ու հոգիս պահել մաքուր,
Տեղի չի տալ չար կիրքի դէմ,
Ըլլալ սիրով, բարեհամբոյր:

Կաղանդ-Պապուկ

Արամ, Ալիս, Նըւարդ, Վանէ,
Շատ գոհ եմ ձեր խոստումներէն,
Բոլորըդ ալ Աստուած պահէ.
Ահա անոնց ես փոխարէն՝

Կու տամ ձեզի նուէր պէս-պէս,
Որոնց գիտեմ կարօտն ունիք.
Կը մաղթեմ որ այս տարին ձեզ
Ըլլայ տարի մը երջանիկ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՂԱՆԴ

Եկէ՛ք տըղաք, եկէ՛ք երթանք,
Տատին, մամին ընել յարգանք,
Պագնենք անոնց ձեռքեր բարի,
Մաղթենք անոնց բարի տարի:

Թող անոնք ալ սիրտով ուրախ
Օրհնեն ամէնս, իրենց խաղաղ
Հոգիները պիտի խայտան
Բուխ բառերով քաղցր օրհնութեան:

Հարս ու աղջիկ արդէն ձեռք պագ
Ըրին, առին իրենց փափաք.
Մենք ալ երթանք առնել նըւէր՝
Ու վայելել բաժինը մեր:

Այս մեր կաղանդն է հայկական,
Տօն հաճելի հայ մանկութեան,
Հայ տուներու տօն օրհնաբեր,
Միշտ շէն մընան հայու տուներ:

Կ Ա Ղ Ա Ն Դ Ի Ս Ե Ղ Ա Ն

Աս ի՞նչ ճոխ սեղան,
Լեփ լեցուն վրրան,
Միրգերով պէս պէս.
Ո՞ր մէկէն ուտես:
Ընկոյղ, կաղին, նուշ,
Չոր միրգեր անուշ,
Չամիչ ու բաստեղ,
Դիզուած են այստեղ

Տանձ, նարինջ, խնձոր,
Արմաւ մեղրածոր,
Սերկեւիլ մըսուտ,
Նուռ՝ կէս միս, կէս կուտ:
Հոս՝ անուշապուր,
Տեղ չի կայ թափուր,
Պէս պէս անուշներ
Պընակ չեն գտներ:

Աղէկ կ'ըլլար շատ
Որ կաղանդը գար
Գէթ ամէ՛ն շաբաթ...:
Բերէր՝ նուշ, շաքար:

ՀԱՅ ՏՂՈՒՆ ԿԱՂԱՆԴՉԷՔԸ

Հայ տղայ մ'եմ ես ազգասէր,
Փառք որ այս մեծ օրուան հասեր.
Մեծ յոյսերով սիրտս է պեղուն՝
Ապագային համար հայուն:

Թող ուրիշներ խայտան, խնդան.
Ու իրարու նուէրներ տան,
Ես այդպիսի չունիմ փափաք,
Կարօտ մ'ունիմ, տենչ մը անյազ:

Ան սէրն է իմ հայրենիքիս,

Անով լեցուած համակ հոգիս
Արժէք չունի աշխարհ ինձ տան,
Իմ կաղանդչէքս է. Հայաստան:

Դ Ա Ս Մ Ը

Տղան.—

Նոր տարի է, հայրիկ, այսօր,
Տես հագած եմ հագուստներ նոր,
Նոր կօշիկս ալ փայլուն է շատ,
Ուրախ կը զգամ ես անընդհատ:

Նոր նուէրներ ունիմ ահա,
Արդեօք ո՞րչափ ալ պիտի գայ.
Ամէն բան նոր, ի՞նչ աղէկ բան,
Ուրախութիւնս է անսահման:

Հայրիկ.—

Բարի տըղաս, կը տեսնես որ
Հաճելի են բաները նոր,
Ուրեմըն տես որ այս տարի,
Նոր նոր բաներ սորվիս բարի:

Նոր եռանգով որոշէ որ
Չար խօսք, չար գործ թողուս բոլոր,
Ըլլաս նոր մարդ մը նոր սիրտով,
Որ ապրիս կեանք մը անվրդով:

ԳՐ. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Պիտի բերե՞ս, անո՛ւշ արև,
Տաքուկ շողեր Հայաստանի
Արարատի սիրոյ ողջոյնն՝
Յուշիկներով միշտ կենդանի:
Գթոտ մօրկանդ սիրոն զգայուն:

Պիտի բերե՞ս, քնքոյշ զեփիւռ,
Հայ Եղեմին հեզիկ, թեթև,
Խնկաբոյր շունչ հոգեպարար,
Ալիքն օգին կենսապարգև,
Բալասաններն առողջարար...

Պիտի բերե՞ս, ո՛վ ծիծեռնակ,
Ծիծաղն արծաթ, թրթռուն, անուշ,
Վերածնող հայ փիւնիկին
Ազատաշունչ, յաւերժայուշ
Երգերն յուղիչ այլ ցնծագին:

Պիտի բերե՞ս, վրճիտ վրտակ,
Կաթնահամ ջուրն աղանակիտ
Լուսաղբիւրին քաղցրակարկաչ
Վէրվէտումներն յուսածրպիտ
Մայր Արաքսի հովտին կանաչ:

Պիտի բերե՞ս դուն, Հա՛յ մարտիկ,
Ազատութեան դափնին յաղթող,
Հայ եռագոյնն գեղաժաժան
Հայ դիւցազանց փառքի կոթող,
Խաղաղութեան նոր ծիածան:

Պիտի բերե՞ս, Հա՛յ բանաստեղծ,

Ոսկի քնարն իմ Հայկազեան,
Ոչ եւ լալկան, այլ միշտ ծիծղուն:
Երգել խանդով սուրբ յաւիտեան
Յառնող ցեղիս փառքը շողուն:

Պիտի բերե՞ս, ոգի՛դ հայուն,
Մէ՛ք հայրենեաց, կա՛մք անվրկանդ,
Ազա՛տ, անկա՛խ, նո՛ր Հայաստան:
Ազատութի՛ւն յաղթ, անկաշկանդ,
Դարագրը՛ւն էր ջանկութեան

Պիտի բերե՞ս, հայո՛ւն Աստուած,
Յոյս՝ անյուսին, ոյժ՝ թոյլ բազկին,
Վհատողին՝ սիրտ անվեհեր,
Երկշտոններուն՝ քաջաց ոգին,
Եւ ամէնո՛ւն՝ հաւատք ու սէր...:

1921

ԱԽՕ ՊՈՆՏԱՅԻ

Չ Ա Տ Ի Կ

Դաշտեր ծաղկեցան
Համակ խառնուտիկ,
Սմբուլ ու շուշան
Կ'աւետեն Չատիկ:

Թռչնիկներ սիրուն
Դռներուս մօտիկ
Երգով ճրուռողուն՝
Կ'աւետեն Չատիկ:

Վլրայ մարգերուն
Գառնուկներ պղտիկ՝
Մայիլենով ցնծուն
Կ'աւետեն Չատիկ:

Լեզուով հեշտ, թոթով
Մանուկներ փոքրիկ՝
Չըւարթ երգելով
Կ'աւետեն Չատիկ:

Թող շուտ գայ օրն այն՝
Երբ բոլոր մարդիկ
Պիտ' եղբայրանան
Ու տօնեն Չատիկ:

Գ. Բ. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Հ Ա Յ Ո Ւ Ն Չ Ա Տ Ի Կ

Չատիկն Հայուն, Չատիկ՝ Հայուն հրնաւանդ,
Հայրենական բիւր յաւքերով ակաղձուն,
Եկաւ նորէն ներշնչելու մանաւանդ՝
Մեզ նոր յոյսեր, նոր կարօտներ թրթրուն:

Չատիկն Հայուն եզակա՛ն է, աննրմա՛ն,
Այլ ազգերու Չատիկներէն շա՛տ տարբեր,
Անոր առթած երանութիւնն անսահման
Կը վերացնէ Յեղին Ոգին սրբանուէր:

Չատիկն Հայուն կարմիրն ունի հայ արեան,
Չատիկն Հայուն կարօտն ունի, բոց կարօտ,
Չատիկն Հայուն յոյսն ալ բերէ Յարութեան՝
Հաւատքի սուրբ խորանին քով պատկառօտ:

Չատիկն Հայուն, որչա՛փ կոյսեր տօնասէր,
Ի՛նչ պարմաններ քեզ տօնեցին դարէ դար,
Որչա՛փ պապեր, որչա՛փ մամեր ու հարսներ,
Օրհնութեան խունկն հոտոտեցին դարէ դար:

Հայո՛ւ Չատիկ, թևերուդ վրայ յուսաբեր
Բարի, բարի հին օրերը բեր նորէն,
Սպասումէ մեր սիրտերն, ա՛խ անհամբեր
Հալեցան ալ տառապագին, դա՛ռնօրէն...:

Չատիկն Հայուն, Սուրբ Տօնն հայուն Յարութեան
Աւերներէն, աճիւններէն հայրենի,
Ազա՛տ Չատիկ Վերածնութեան, յաւիտեան
Երջանկացո՛ւր Հայաստանը պաշտելի...

ԿԻԼԻԿԵՑԻ

Յարութեան տօնն է, աշխարհ կը ցնծայ,
գոյն-գոյն հաւկիթներ ձեզ սիրուն ընծայ.
մանրիկ տղայոց՝ խելօք, գովելի,
Զատիկի տօնն է անուշ, սիրելի:

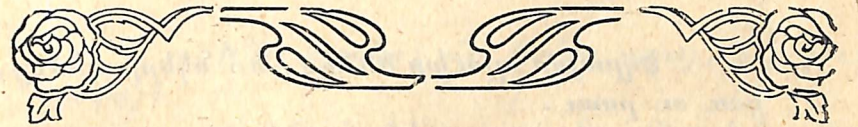
Յարութեան տօնն է, աշխարհ կը ցնծայ,
ծառ, ծաղիկ, կանաչ ձեզ սիրուն ընծայ.
բացուած է այգի, դաշտ, արօտ ու մարգ,
ամէն դի նոր շունչ, ամէն կողմ նոր կեանք:

Յարութեան տօնն է, աշխարհ կը ցնծայ,
կապոյտ ծով, երկինք, թռչունք ձեզ ընծայ.
տո՛ւր հայուն, Աստուած, որ Հայրենիքս ալ
մեծ տօնովդ՝ անխառն՝ հրճուի ու ցնծայ:

ԻԼԱՆ

Կ Տ Ա Կ Ը

Երբ ես մեռնիմ, դիս թաղեցէք
իմ պաշտելի երկրիս մէջ.
Գերեզմանիս հողաթումբը
Թող բարձրանայ դաշտին մէջ:
Եւ այն տեղէն թող երևան
Արաքս, Մասիս, դաշտ ու ձոր.
Թող ես լսեմ Մայր Արաքսի
Ահեղ ձայնը ամէն օր...
Գալիք օրուան սիրով կապուած
Ընտանիքիս մէջ ծիծղուն
Զիս լիշեցէ՛ք քաղցրը խօսքով
իմ եղբայրներ սիրասուն.

ՔՈՅՐՆ ՈՒ ԵՂԲԱՅՐԸ

(Պուովիմայի Հայոց հեքեաթներէն)

Ժամանակաւ քոյր մը և եղբայր մը կ'ըլլան:
Եղբայրը դուրսը կ'աշխատի, քոյրը՝ տունը: Անոնք
շատ սիրով էին:

Օր մը, Զատիկի Աւագ Ուրբաթ օրը, քոյրն ու
եղբայրը տունին սեմին վրայ նստած, ասդիէն անդի-
էն կը խօսակցէին: Եղբայրը կ'ըսէ.

— Քոյրի՛կ, կ'ուզե՞ս աղաւնի դառնալ և թա-
գը գլուխդ թռչիլ:

— Ա՛խ, կ'ըսէ քոյրը, ան ալ ինչքան կ'ուզեմ,
գիտե՞ս:

— Թէ որ այդպէս սրտանց կը փափաքիս, կ'ը-
սէ եղբայրը, թագը գլուխդ սպիտակ աղաւնի դարձիր
ու թռիր:

Ճիշտ այս խօսքերուն վրայ, մէյ մըն ալ կը
տեսնէ որ քոյրը թևեր առաւ, սպիտակ աղաւնի դար-
ձաւ, գլուխը թագ դրած՝ թռաւ:

Եղբայրը գլուխը ծեծեց, ծունկերը ծեծեց, լա-
ցաւ ու ըսաւ .

— Լեզուս բռնուէր, ինչո՞ւ քոյրս անիծեցի,
չէ՞ որ Աւագ Ուրբաթ օրը չեն անիծեր, ա՛խ ինչո՞ւ
անիծեցի իմ անուշ քոյրս : Ինչ կ'ուզէ թող ըլլայ,
երկաթէ տրեխ կը հագնիմ, երկաթէ գաւազան կ'առ-
նեմ ձեռքս, աշխարհէ աշխարհ կը պտտիմ, գրտ-
նեմ հարազատ քոյրս :

Կ'ըսէ եղբայրը, կ'ելլայ կ'երթայ : Կ'երթայ,
կ'երթայ անտառ մը կը մտնէ : Անտառին մէջ դղեակ
մը կար . կը մօտենայ և դուռը կը դարնէ : Պառաւ
կին մը դուրս կու գայ ու կը հարցնէ .

— Ի՞նչ կ'ըսես, ջահիլ տղայ :

— Նանի՛, նանի՛, քոյրս կը փնտռեմ . Աւագ
Ուրբաթ օրը անիծեցի, թագը գլուխը սպիտակ ա-
ղաւնի մը դարձաւ ու թռաւ :

— Սիրո՛ւն տղայ, ջահիլ տղայ, քու աղաւնի
քրոջ տեղը ես չեմ գիտեր . ներս եկուր, կարելի է
որդիս — Քամի թագաւորը, գիտնայ քրոջ տեղը :

Եղբայրը ներս կ'երթայ, կը տեսնէ որ Քամի
թագաւորը գահին վրայ նստած է : Կը չոքի թագա-
ւորին առջև ու կ'ըսէ .

— Թագաւորն ապրած կենայ . քոյրս կը փն-
տռեմ, Աւագ Ուրբաթ օրը անիծեցի, թագը գլուխը
սպիտակ աղաւնի մը դարձաւ ու թռաւ : Ըսէ՛, չե՞ս
տեսած իմ աղաւնի քոյրս :

— Ո՛չ, կտրիճ տղայ, չեմ տեսած սպիտակ ա-
ղաւնի, թագը գլուխը քոյրդ : Գնա՛ Անձրևի թագա-
ւորին մօտ, թերևս ան գիտնայ աղաւնի քրոջ տեղը :

Տղան կ'ելլայ, տրտում տխուր կ'երթայ : Կ'եր-
թայ, կ'երթայ, կը հասնի ուրիշ դղեակ մը : Դուռը
կը դարնէ . պառաւ կին մը դուրս կու գայ ու կը
հարցնէ .

— Ի՞նչ կ'ըսես, ո՛վ ջահիլ տղայ, ո՛վ ջիւան
տղայ :

— Նանի՛, նանի՛, քոյրս կը փնտռեմ, Աւագ
Ուրբաթ օրը անիծեցի, թագը գլուխը սպիտակ ա-
ղաւնի մը դարձաւ ու թռաւ :

— Ափսո՛ս, ջահիլ-ջիւան տղայ . ես չեմ գի-
տեր քու աղաւնի քրոջ տեղը . ներս եկուր, կարե-
լի է որդիս — Անձրևի թագաւորը — աղաւնի քրոջ
տեղը գիտնայ :

Եղբայրը ներս կ'երթայ, կը տեսնէ որ Անձրևի
թագաւորը նստած է իր գահին վրայ : Կը չոքի ա-
նոր առջև ու կ'ըսէ .

— Թագաւորն ապրած կենայ . իմ քոյրս կը
փնտռեմ, Աւագ Ուրբաթ օրը անիծեցի, թագը գլու-
խը սպիտակ աղաւնի մը դարձաւ ու թռաւ : Չե՞ս
տեսած իմ աղաւնի քոյրս, ըսէ՛ ո՞րտեղն է իմ անու-
շիկ քոյրս :

— Սիրո՛ւն տղայ, այո՛, ես գիտեմ որտեղն է
քու անուշիկ քոյրդ : Անիկա Ստուերներու թագու-
հին քով գերի է :

— Անձրե՛ւ արքայ, ի՞նչպէս աղատեմ գերի
քոյրս :

— Ստուերներու թագուհին պալատը գետա-
փը շինուած է : Կ'երթաս, կ'երթաս, կ'երթաս, կը
հասնիս մե՛ծ, շատ մեծ գետ մը : Այդ գետին կամուր-
ջը մարդու ոսկորներէ շինուած է : Երբ կամուրջը
կը հասնիս, մատդ դանակով կտրէ ու արիւնը կաթ-
կթեցնելով անցիւր կամուրջէն : Դղեակը շատ սեն-
եակներ ունի : Սենեակներէն մէկուն մէջ քնացած է
աղաւնի քոյրդ :

Տղան կ'ելլայ, կը համբուրէ Անձրև արքայի ոս-
կեհեր մօրուքը, շնորհակալ կ'ըլլայ, ճամբայ կ'իյնայ :
Կ'երթայ, կ'երթայ, կ'երթայ, կը հասնի Անձրև արքայի

ըսած ոսկորէ կամուրջը և միւս կողմը սև սաթէ դըղ-
եակը: Արև արքայի ըսածին պէս, կը հանէ դանակը,
կը կտրէ մատը, իր ալարիւնը կաթկթեցնելով կ'անց-
նի կամուրջը, կ'երթայ կը մտնէ դղեակը:

Կը մտնէ առաջին սենեակը, կը տեսնէ աղաւ-
նի մը քնացած: Կը մտնէ երկրորդ սենեակը, կը
տեսնէ նորէն աղաւնի մը քնացած: Այդպէս, դուն
ըսէ տասը, ես ըսեմ քսան սենեակ իրարու ետեւէն
կ'անցնի, և ամէն սենեակի մէջ մէկ մէկ աղաւնի քը-
նացած կը տեսնէ: Վերջին սենեակը որ կը մտնէ,
ի՛նչ տեսնէ, սպիտակ աղաւնի, թագը գլուխը, թե-
ւերը փութը, քնացեր է:

— Քոյրի՛կ ջան, ինչո՞ւ քեզ անիծեցի, քու
կարօտդ զիս այրեց:

Կ'ըսէ ու վրան կը հասնի աղաւնի քոյրը կը
համբուրէ: Քոյր աղաւնին կ'արթննայ, թևերը թափ
կուտայ, ծափ կու տայ, կը թռչի լուսամուտին վը-
րայ կը նստի ու կ'ըսէ.

— Ա՛խ, հոգի՛ս եղբայր, ինչո՞ւ զիս համբու-
րեցիր, պէտք էր մատովդ պարնէիր ինձ, գլխիս թա-
գը փրցնէիր, ես աղջիկ դառնայի, քեզ սիրող քոյրը.
ես դարձեալ աղաւնի կը մնամ, կ'երթամ Ստուեր-
ներու մօր այրը, եթէ կրնաս եկուր ինձ ազատէ:
Հիմա գնա՛ այն բոլոր քնացած աղաւնիները արթն-
ցուր, անոնք ալ անիծուած են Աւագ Ուրբաթ օրը,
բայց անոնք քեզի պէս թանկագին եղբայր չեն ու-
նեցեր որ գայ իր քոյրը ազատէ: Չանոնք արթն-
ցուցած ատենդ չըլլայ որ համբուրես, այլ մատովդ
զարկ:

Կ'ըսէ, թևը կը բանայ ու կը թռչի:

Եղբայրը կ'իյնայ գետին, գլուխը կը ծեծէ,
ծունկերը կը ծեծէ, կու լայ, արցունք կը թափէ,
բայց ճարն ի՛նչ. ի՛նչ կրնայ ընել. անցածը անցեր
էր: Վերջը ոտքի կ'ելլայ, բոլոր քնացած աղաւնի-
ները մէկիկ մէկիկ մատովը կը շարժէ, քունէն կ'ար-
թնցնէ: Բոլոր աղաւնիները նորէն աղջիկ կը դառ-
նան և կ'երթան իրենց հօր տունը: Կը մնայ միայն
մէկ աղջիկ՝ թագաւորին աղջիկը:

— Սիրո՛ւն տղայ, կ'ըսէ թագաւորին աղջիկը,
դուն ինծի աղէկութիւն ըրիր, կախարդ Ստուերնե-
րու մօր ձեռքէն զիս ազատեցիր: Ե՛ս ալ լաւութիւն
մը կ'ընեմ քեզ: Քեզ խրատ կու տամ թէ ի՛նչպէս
ազատես քու անուշ քոյրդ: Ես գիտեմ Ստուերներու
մօր այրը: Հիմա Ստուերներու մայրը նստած է իր
գահին վրայ, իսկ անոր կոնակը, գահի շուրջը շար-
ուած են աղջիկ աղաւնիները և անուշ անուշ վո՛ւ,
վո՛ւ կ'ընեն: Հանէ՛ դանակդ, մատս քիչ մը կտրէ,
արիւնը աչքերուդ քսէ ու մտիւր այրը: Աչքերդ մութ
տեղը լոյս կու տան: Ստուերներու թագուհին և հոն
գտնուող բոլոր աղաւնիները քեզ չեն տեսներ: Չգու-
շութեամբ մօտեցի՛ր, բռնէ՛ քոյր աղաւնիիդ կոկոր-
դէն և դուրս բեր:

Աղջիկը ինչպէս ըսաւ, տղան այնպէս ալ ը-
րաւ. թագաւորին աղջկան մատը կտրեց, արիւնը իր
աչքին քսեց, մտաւ Ստուերներու թագուհիին այրը,
մօտեցաւ իր քոյր աղաւնիին, կոկորդէն բռնեց ու
դուրս բերաւ:

Թագաւորին աղջիկը իր մատէն պուտ մը լա-
րիւն կաթեցուց աղաւնիին թագին վրայ, թագը քա-
շեց, փրցուց և աղաւնին նորէն աղջիկ դարձաւ:

Քոյր ու եղբայր իրար փաթթուեցան և իրենց կարօտը առին:

Թագաւորին աղջիկը որ այդ սրտաշարժ տեսարանը կը տեսնէ, կու լայ և կ'ըսէ.

— Զիս ալ ձեր քոյրը ըրէք, ես ալ կ'ուզեմ ձեր քոյրը ըլլալ:

Երեքն ալ այդ տեղ երդում կ'ընեն, քոյր ու եղբայր կը դառնան ու երեքը միասին Թագաւորին աղջկան հիւր կ'երթան: Թագաւորը շատ կ'ուրախանայ, քոյր ու եղբօրը թանկագին նուէրներ կու տայ, զանոնք կ'ամուսնացնէ, տունի տեղի տէր կ'ընէ:

Ա.Թ. ԽՆԿՈՅԵԱՆ

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Ամիսը երկու գիրք կը հրատարակուին՝ ամսոյ 15ին և 30ին:

«ՄԱՍԻՍ» ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԷՆ ՄԻՆՁԵՒ ՀԻՄԱ
ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԾ ԵՆ՝

Թիւ 1) Հինգ պատմուածքներ՝	Յ. Թումանեան եւ Ղ. Աղայեան
Թիւ 2) Սասունցի Դաւիթ	Յ. Թումանեան
Թիւ 3) Մըլիւնները՝	Խ. Գաբրիէլեան
Թիւ 4) Լուսերեսն ու Վարդերեսը	Կրիմ Եղբայրներ
Սագարած Աղջիկը	» »
Գերին եւ Արիւծը	Ա. Զիյինկարեան
Թիւ 5) Ուրախ Հնակարկատը	Յ. Թումանեան
Ոսկիէ աղջիկը	Գերմաներէնէ
Թիւ 6) Մօրը համար	Էտմ. Տ'Ամիլիա
Թիւ 7) Իշու մը յիշատակարանը	Կոմսուհի Սէկիր
Փոքրիկ լրտեսը	Էտմ. Տ'Ամիլիա
Թիւ 8) Արեգնազան	Ղ. Աղայեան
Թիւ 9) Երեք պատմուածքներ	Կրիմ Եղբայրներ
Թիւ 10) Մէկ օրուան Թագաւոր	Հազար ու մէկ գիշերներ
Թիւ 11) Երեք պատմուածքներ	Կրիմ Եղբայրներ
Թիւ 12) Ինչո՞ւ համար է ծաղիկը եւ	Ն. Սարգսեան
Գերի արծիւը	
Թիւ 13) Տօրք Անգեղ	Ղ. Աղայեան
Թիւ 14-15) Ռայնէկէ Աղուէսը	Վիլհելմ Ֆրօնեման
Թիւ 16-17) Մեծ Դարադարձը	Յ. Ճ. Սիբուրի
Թիւ 18) Տէր Թողիկի զպրօցը	Բաֆֆի
Թիւ 19) Առիւծի Կորիւնը եւ այլ	Ղ. Աղայեան
պատմուածքներ	
Թիւ 20) Կաղանդ Պապան եւ այլ	Ս. Տասնապետեան
պատմուածքներ	
Թիւ 21) Վահագնի Վէգերը	Էլլէն Բիւզանդ

Մանուկներ եւ պատանիներ, կարդացէ՛ք «ՄԱՍԻՍ» եւ քսէ՛ք

ձեր ընկերներուն ու առնեն եկարդ

«Ազգային գրադարան»

NL0284211

11047

ՀԱՄԱՐԱՆՈՒՄ

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ա. ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝

«ՎԷՄ», 13 Rue des Platanes Plessis Robinson Seine, Paris

ԱՆՈՐ ԵՆԹԱԿԱՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1) ԵԴՈՎՊԻԱ՝	Պ. ԹԻՐԻՔԵԱՆ	Hirna
2) ՊԱՂԵՍՏԻՆ՝	» Վ. ԿԷՏԻԿԵԱՆ	Ierusalem, Haret el Nsare
3) ԻՐԱԿ՝	» Մ. ՍՈՍՈՅԵԱՆ	Baghdad, South gate, Bataveen 27/1
4) ԱՐԱԴԱՆ՝	» Ա. ՅԱԿՈՐԵԱՆ	P. O. Box 22
5) ԹԱԻՐԻԶ՝	» Խ. ՄԵԼՔՆԱՅԵԱՆ	
6) ՆՈՐ ԶՈՒՂԱ՝	» Թ. ԹԱԳԵՍԵԱՆ	(Ecole Arménienne)
7) ԹԷՀՐԱՆ՝	» Ե. ԻՂԻՍԱՆԵԱՆ	Red. „Alik“
8) ԴԱՄՈՍԿՈՍ՝	» Ս. ՊՈՅԱՏԵԱՆ	B. P. 321
9) ԳԱՀԻՐԷ՝	» Դ. ՄԻՒԹԱՐԵԱՆ	B. P. 868
10) ՀԱԼԷՊ՝	» Յ. ԿՈՆՂԱՅԵԱՆ	Hamam-el-Telle
11) ՄԱՐՍԷՅԼ՝	» Ն. ԿԱԿՍԵԱՆ	Rue Nationale, No. 49
12) ՓԱՐԻԶ՝	» ՎԷՄ՝	
13) ՊՈՒ, ԱՅՐԷՍ	» ԱՐՄԷՆԻԱ՝	Canning, 1087

Բ. ՄԱՍՆԱԽՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1) ՍՕՖԻԱ՝	Պ. Գ. ՀԱՎԱՏԵԱՆ	B. P. 444
2) ՌՈՒՍՃՈՒԲ՝	» ՕՆ. ԶԱՐԺՈՆԻ	Ecoles Armeniennes
3) ՊՈՒՐԿԱԶ՝	» Մ. ԹՈՎԺԱՍԵԱՆ	Bul. Ferdinandova, No. 3
4) ՓԼՈՎՏԻՎ՝	» ՄԿ. ԿԱՐԱԿԵՏԵԱՆ	

Գ. ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

1) ԱԹԷՆՔ՝	» ՆՈՐ ՕՐ՝	20 A. Rue Vouli
2) ՍԵԼԱՆԻԿ՝	» ՀՈՐԻՂՈՆ՝	Rue Franguini, 2

Դ. ՀԻՒՍ. ԱՄԵՐԻԿԱ

1) ՊՈՍՏՈՆ՝	» ՀԱՅՐԵՆԻՔ՝	13—15 Shawmut St.

891.998

ՎԲ-26